

RJEŠENJA I BODOVANJE UČENIČKIH ODGOVORA – III. RAZRED
XX. NATJECANJE IZ HRVATSKOGA JEZIKA (2015.)
DRŽAVNA RAZINA

Test ima 39 zadataka. Točni odgovori vrijede ukupno 100 bodova. Bodovna vrijednost zadatka napisana je u kvadratiću kraj zadatka. Alternativno točno rješenje napisano je u zagradi.

1. zadatak

Na **Trećem programu Hrvatskoga radija** predložili su za čitanje **knjigu *Brdo*** suvremenoga hrvatskog pisca Ivice Prtenjače u izdanju **VBZ-a** iz Zagreba. Roman započinje neobičnim motivom muhe koja je sletjela na **Isusov uvojak i Hajdukov poster**, na zidovima prostorije **Dobrovoljnog vatrogasnog društva *Javorno***, na otoku, negdje u **Kornatskome otočju**. Ondje, nakon što je dobio otkaz u **Muzeju suvremene umjetnosti**, u samoći, uz **Kunderinu *Nepodnošljivu lakoću postojanja, tovara Viskontija*** i jednog **bedastoga blavora**, glavni lik provodi nekoliko mjeseci. Dalekozorom, koji je nazvao **Oko**, promatrao je svećenika **don Robija** i Tomu, veterana **Domovinskoga rata**.

- **5 bodova (jedna pogreška 4 boda, dvije pogreške 3 boda, tri pogreške 2 boda, četiri pogreške 1 bod, pet i više pogrešaka 0 bodova; ima li učenik više pogrešaka u višečlanom nazivu, računa se kao jedna pogreška)**

2. zadatak

Učini mu se da na čelu tog čovjeka nazire slova *čuv*ar. Nehotično se maši svoje blago izbačene riječi *mladić* te opipa čvor među obrvama koji se sastojao od *zakovrčanih* slova *grč*. Usta su mu mirovala su kao *zapečaćena*. Spustio je *nemoćno* ruke, *izbjegavajući* njegov pogled. S *nepomućenom upornošću iščekivao* je odgovor. Ali on je i dalje bio *nepomičan*, zarobljen u *obruč*u *kukavičluka* i *bespomoćnosti*.

- **4 boda (jedna pogreška 3 boda, dvije pogreške 2 boda, tri pogreške 1 bod, četiri pogreške 0 bodova)**

3. zadatak

Kefir je *mliječni* napitak *ljekovitih* svojstava *podrijetlom* s Kavkaza koji može pomoći *izlječenju* mnogih bolesti. *Starosjedioci* s Kavkaza zahvaljuju mu svoju *dugovječnost*. Kada se *ocijeden* od zrnaca ostavi da *zrije*, sve ovisi o *svježini mljeka* i *uvjetima zrenja*. Zrnca su *bjelkasta* masa koja *podsjeca* na *cvjetaču* i mogu se *dijeliti*. Na kraju treba dobro *promiješati cijelu smjesu* te sve *procijediti* kroz *cjedilo*. Mogu se ubaciti i *sjemenke* lana.

- **4 boda (jedna pogreška 3 boda, dvije pogreške 2 boda, tri pogreške 1 bod, četiri pogreške 0 bodova)**

4. zadatak

Nisi baš, ratniče, neki znatiželjan tip, pomislio sam. U luku je uplovljavao brod, s njega je sišlo mnoštvo, kapetan je sve postrojio, a onda su krenuli prema brdu. Ja sam, dok sam još bio malo rastrojen, pošao za njima.

- **2 boda (jedna pogreška 1 bod, dvije pogreške 0 bodova)**

5. zadatak

Utakmicu Hajduk – Dinamo pratili su svi na otoku. critica

Kritičar je naglasio da će roman postati remek-djelo suvremene hrvatske književnosti.

spojnica

- 1 bod

6. zadatak

Gore će me odvesti netko od njegovih.

gore prilog od prijedlog

Vadili su kamenje iz gore budi za gradnju kuća budi za vapnarenje.

gore imenica budi veznik vapnarenje imenica

Ruke pružaše put nebosklona.

put prijedlog nebosklona imenica

Vrh gore postavili su odašiljač koji je bio gori nego u nizini.

vrh prijedlog gori pridjev

- 4 boda (jedna pogreška 3 boda, dvije pogreške 2 boda, tri pogreške 1 bod, četiri pogreške 0 bodova)

7. zadatak

Negdje revaše magarac.

Oni ne bijahu znali / nisu bili znali / ne bjehu znali je li blavor zmija ili gušter.

Škorpion ga je ubo u mali prst.

U donesenom/donesenomu/donijetom priboru nije bilo antiseptika.

Sunce žeže bez zadržske.

Kao da priroda plješće / pljeska u čast životu.

- 6 bodova, svaki točan odgovor jedan bod

8. zadatak

A

A

Ništa nisam pitao, jedva da sam izmucao vlastito ime. Ne znam gdje ću s ovom

I

I

A

L

N

šutnjom, tom mutavošću koju su u mukama porodili moj prezir i zamor ljudima.

D

A

G

A

A

D

Počeo sam osjećati da mi otkidaju meso s podlaktica, da me jedu, tražili su što im ne

pripada.

- 4 boda (jedna pogreška 3 boda, dvije pogreške 2 boda, tri pogreške 1 bod, četiri pogreške 0 bodova)

9. zadatak

bira predikat

pozi objekt

mnozi subjekt

magijom priložna oznaka (sredstva)

- 4 boda, svaki točan odgovor 1 bod

10. zadatak

smatrah beznačajnim, sam bio bez života / bio sam bez života, postane teško

- 3 boda (jedna pogreška 2 boda, dvije pogreške 1 bod, tri pogreške 0 bodova)

11. zadatak

predikat: **oblikuje** leksičko značenje: **izrađuje/kleše/stvara/pravi u prostoru i sl. (priznati rješenja s glagolima sličnoga značenja)**

predikat: **bio je kipar** leksičko značenje: **onaj koji oblikuje, onaj/čovjek koji oblikuje skulpture (priznati i slična rješenja)**

- 2 boda (svaki točno određen predikat i leksičko značenje 1 bod)

12. zadatak

Petorica su bila izdvojena.

Troje je stiglo prekasno.

Dvadeset učenika trči prema autobusu.

- 3 boda

13. zadatak

- B

- 1 bod

14. zadatak

subjekt sol

predikat je strah

atributi ova, od samoće

- 3 boda (svaki točno određen rečenični dio 1 bod, trebaju biti određena oba atributa za 1 bod)

15. zadatak

- B

- 1 bod

16. zadatak

(To je) imenički spoj.

- 1 bod

17. zadatak

a) kao odredbeni spoj riječi ljetna toplina

b) kao okolnosni spoj riječi toplina za vrijeme ljeta / toplina tijekom ljeta/ toplina u tijeku ljeta

- 2 boda

18. zadatak

	vrsta gramatičke veze	vrsta sintagme prema funkciji zavisne sastavnice
tražio tišinu	upravljanje	dopunska
svim stvarima	sročnost	odredbena
umor tijela	upravljanje	odredbena
tiho počinem	pridruživanje	okolnosna

4 boda (svaka točno određena sintagma 1 bod)

19. zadatak

- A
- 1 bod

20. zadatak

PO mjesta: **negdje, od zemlje, po brdu, iznutra**

PO vremena: **sutra**

PO načina: **tako, golo, bez mučaljivosti**

- 4 boda (jedna pogreška 3 boda, dvije pogreške 2 boda, tri pogreške 1 bod, četiri pogreške 0 bodova)

21. zadatak

- B
- 1 bod

22. zadatak

- A
- 1 bod

23. zadatak

Oni niti su imali, niti su tražili publiku. / Oni niti su imali publiku, niti su tražili publiku. Niti su imali publiku, niti su ju tražili. / Niti su imali publiku, niti su tražili publiku.

Oni nisu htjeli ni otići, ni ostati. / Oni nisu htjeli ni ostati, ni otići.

- 2 boda

24. zadatak

Ti si zbog koje se rodih. **(zavisna) predikatna**

Brdo je odlazak kojim se vraćamo sebi, pa i svijetu. **(zavisna) atributna**

Pristajala je u ovo jutro kao što karipski trkač pristaje u sprint od sto metara. **(zavisna) načinska/usporedna/komparativna**

Opotio se pod stegnima i pod samarom da je potamnio od znoja. **(zavisna) posljedična**

Čime ću se u tom paklu braniti za nesanice, sakrilo se od ljudi. **(zavisna) subjektna**

Kad bi došla preda me, to bi me usrećilo. **(zavisna) pogodbena**

- 6 bodova

25. zadatak

Željni više znanja o ovom suvremenom romanu neka dođu na susret s autorom.

Pri zastajanju trajekta / Kod zastajanja trajekta možda bih ugledao Svetoga Izidora.

Zatvorivši oči, osjetio sam klizanje trajekta pučinom.

Priznati i druge točne odgovore.

- 3 boda (Svaka točno napisana rečenica 1 bod.)

26. zadatak

Zaurlao je strahovito da su ga svi pogledali.

Zaurlao je strahovito jer su ga svi pogledali.

Zaurlao je strahovito kad su ga svi pogledali. (dok, čim, pošto, nakon što, tek što, istom što, samo što)

Zaurlao je strahovito iako su ga svi pogledali. (premda, makar)

- **4 boda (svaka točna rečenica 1 bod; moguća su i rješenja s ostalim veznicima traženih rečenica)**

27. zadatak

Niste me znali tješiti.

Kućno vam sljeme propada. / Kućno sljeme propada vam./ Kućno sljeme vam propada.

Naše sjeme zatire se. / Naše se sjeme zatire.

Niste mi dali sunašca.

- **4 boda (Svaka točno napisana rečenica 1 bod.)**

28. zadatak

Tko li će im ga poslati?

- **1 bod**

29. zadatak

Prema tome (dakle, stoga, sve u svemu i sl.), neće moći održati predavanje.

- **1 bod**

30. zadatak

upravo zato, ipak, naime, točnije, poslije toga, međutim, drugim riječima, a

- **5 bodova (jedna pogreška 4 boda, dvije pogreške 3 boda, tri pogreške 2 boda, četiri pogreške 1 bod, pet pogrešaka 0 bodova)**

31. zadatak

Pokazna zamjenica ima ulogu upućivačke riječi.

- **1 bod**

32. zadatak

Pisac će predstaviti svoju novu knjigu? uzlazna intonacija

Tko će predstaviti novu knjigu? silazna intonacija

- **2 boda (svaki točan odgovor 1 bod)**

33. zadatak

(riječ) Poljakinja

- **1 bod**

34. zadatak

Dosjetio sam se da idemo na Ivanščicu.

- **1 bod**

35. zadatak

Glagolske zanaglasnice stoje na prvom mjestu u rečenici, a to u hrvatskome standardnom jeziku nije prihvatljivo. (Priznati svaki sličan odgovor.)

- **1 bod**

36. zadatak

moj dijak – vokativ je jednak nominativu

njih – posvojni genitiv osobne zamjenice; u standardnom jeziku dolazi posvojna zamjenica

- **4 boda (točno ispisan vokativ – 1 bod, točno ispisan genitiv – 1 bod, svako točno objašnjenje – 1 bod)**

37. zadatak

C

- **1 bod**

38. zadatak

Zato što su predstavnici zagrebačke filološke škole **zagovarali starije množinske oblike u imeničkoj sklonidbi /zbog zagovaranja nastavka –ah u množinskim oblicima/ zbog zagovaranja nastavka –ah u genitivu množine**

- **1 bod**

39. zadatak

Bila je to škola **hrvatskih vukovaca**.

- **1 bod**